

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **H. A.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 5. 2005, sp. zn. 24 Az 199/2004,

t a k t o:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 10. 3. 2004, č. j. OAM-533/VL-10-17-2004. Tímto rozhodnutím žalovaný stěžovateli neudělil azyl pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Zároveň žalovaný rozhodl o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle ustanovení § 91 stejného zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a, b), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), tzn. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady správního řízení a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Pochybení soudu spatřuje stěžovatel v tom, že nebyla řádně vyhodnocena otázka případného naplnění podmínek pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb. Stěžovatel se totiž v zemi

původu dostal do slovního a následně fyzického konfliktu s cyklistou, kterého předtím srazil, byl následně zadržen policií, ale z policejní stanice utekl. Protože se dozvěděl, že byl obviněn z výtržnictví a že mu proto hrozí trest odnětí svobody v délce až osmi let, odcestoval do zahraničí. Stěžovatel tvrdí, že nebylo řádně zdůvodněno, proč tyto důvody nemohou zakládat udělení humanitárního azylu a v tomto směru považuje napadený rozsudek za nepřekoumatelný.

Proto stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná, neboť stěžovatelem prezentované okolnosti nejsou zvláštního zřetele hodné důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že v průběhu správního řízení (viz žádost o udělení azylu ze dne 12. 2. 2004, protokol o pohovoru ze dne 27. 2. 2004) stěžovatel setrval a ve shodě s obsahem kasační stížnosti uváděl, že důvodem jeho odchodu ze země původu byl konflikt s cyklistou, s nímž se porval, hodil na něj kámen a zlomil mu takto nohu. Poté utekl z policejní stanice, kam byl následně odveden. Stěžovatel byl obviněn ze spáchání trestného činu výtržnictví, za což mu hrozil trest odnětí svobody v trvání osmi let. Do té doby stěžovatel neměl se státními orgány žádné problémy a sám uvádí, že policie postupovala podle zákona.

Protože podstata kasační stížnosti je založena na tom, že shora popsané skutkové okolnosti měly vést k udělení tzv. humanitárního azylu, připomíná Nejvyšší správní soud, že podle jeho ustálené judikatury (viz např. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003) „na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkouvává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů

(§ 78 odst. 1 s. ř. s.). “ Míra správního uvážení správního orgánu je tedy za situace, kdy se ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele; poměrně široká. Přitom prostor soudního přezkumu správních rozhodnutí u přiznání či nepřiznání humanitárního azylu je v souladu s citovaným judikátem naopak omezen, což však jistě ani ve vzájemné kombinaci neznamená, že by přiznávání humanitárního azylu mohlo být určováno pouhou libovůlí správního orgánu.

V daném případě Nejvyšší správní soud nezjistil nic, co by svědčilo o naznačené libovůli ze strany žalovaného při jeho úvahách o udělení humanitárního azylu a obdobné lze konstatovat i v případě napadeného rozsudku krajského soudu. Jak totiž vyplývá z okolností projednávané věci, stěžovatel se obává návratu do země původu proto, že mu tam hrozí stíhání za spáchání trestného činu, kterého se – jak sám přiznává – skutečně dopustil. Je tak zjevné, že tato skutková situace spadá do skupiny důvodů, vylučujících udělení azylu podle ustanovení § 15 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož nelze udělit azyl, pokud je důvodné podezření, že se žadatel dopustil před podáním žádosti o udělení azylu vážného nepolitického trestného činu mimo území. Obdobně čl. 43 Listiny základních práv a svobod umožňuje odeprání azylu tomu, kdo jednal v rozporu se základními lidskými právy a svobodami.

Lze tak uzavřít, že v projednávané věci žalovaný i krajský soud zcela správně dospěli k závěru, že důvody pro udělení humanitárního azylu dány nebyly, přičemž Nejvyšší správní soud připomíná, že již dříve (rozsudek ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004) uvedl, že „smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ Taková situace však v případě stěžovatele zjevně nenastala.

Nejvyšší správní soud proto k této stížnostní námitce konstatuje, se krajský soud nedopustil nezákonnosti, když argumentaci stěžovatele neshledal relevantní z hlediska existence tohoto důvodu pro udělení azylu a protože svoje rozhodnutí řádně (byť stručně) odůvodnil, není důvod je považovat ani za nepřezkoumatelné.

K tvrzeným vadám řízení [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel nikterak nekonkretizuje, jakých vad se měl žalovaný v řízení dopustit, když toliko namítá, že žalovaný dostatečně nezdůvodnil své závěry o tom, že stěžovateli neudělil humanitární azyl. Jak již bylo konstatováno výše, na udělení azylu z humanitárního důvodu není subjektivní právo a i soudní přezkum se proto redukuje na jakousi pojistku před libovůlí správního orgánu. V projednávané věci tuto libovůli Nejvyšší správní soud nezjistil a závěry žalovaného i krajského soudu považuje za odpovídající dikci a smyslu zákona. Proto ani tato stížnostní námitka nebyla shledána důvodnou, jelikož kasační stížnost představuje procesní prostředek k ochraně subjektivně veřejných práv, nemůže však být

vykládán jako nástroj, zaručující úspěch ve správním a soudním řízení pro případ nesouhlasu stěžovatele s jeho výsledkem.

Lze proto uzavřít, že polemika stěžovatele se způsobem a rozsahem skutkového zjišťování, prováděným žalovaným, byla v podané žalobě i v kasační stížnosti povýtce zcela obecná. Na tuto obecnost reaguje Nejvyšší správní soud tak, že jakkoliv je správní orgán povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci, rozhoduje se v azylovém řízení o žádosti o udělení azylu a žadatel o azyl je proto stížen břemenem tvrzení, s nímž se následně správní orgán musí řádně vypořádat. Za procesní situace, kdy stěžovatel neoznačil žádné důkazy k prokázání svých tvrzení (což nebyla jeho povinnost, nýbrž právo), tak ani nestanovil jasné rámce pro další proces dokazování, vedený správním orgánem. Jinak řečeno, právu účastníka správního řízení předkládat argumentaci a důkazy koresponduje povinnost správního orgánu se s těmito podáními řádným a přezkoumatelným způsobem vypořádat. Pokud však účastník řízení na toto své právo rezignuje, nelze spatřovat pochybení na straně správního orgánu, který na výhrady vedené toliko v obecné rovině reaguje rovněž zobecňujícím způsobem a za účastníka „nedomýšlí“ bližší konkréta.

Ze všech shora uvedených příčin Nejvyšší správní soud v daném případě nezjistil naplnění namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s., dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu